

Innst. 334 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om lov om endringer i stortingsgodtgjørelsesloven (reisedekning, utbetaling av feriepenger og krav om opplysninger)

Til Stortinget

1. Innledning

Stortingets presidentskap fremmer i denne innstillingen forslag om endringer i lov 16. desember 2011 nr. 61 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (stortingsgodtgjørelsesloven). Presidentskapet foreslår endringer i loven knyttet til feriepenger for stortingsrepresentantene, og det foreslås å gi Stortingets administrasjon hjemmel til å innhente opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for ytelser etter stortingsgodtgjørelsesloven er til stede. Innstillingen omhandler også stortingsrepresentantenes rett til reisedekning.

Presidentskapet foreslår samtidig at det rettes en anmodning til regjeringen om å gjøre endringer i skatteregelverket. Forslag om dette er tatt inn i en egen innstilling, Innst. 335 S (2012–2013), som fremmes samtidig med innstillingen her.

2. Feriepenger

2.1 Gjeldende regler om feriepenger

Stortingsrepresentantenes rett til feriepenger er regulert i stortingsgodtgjørelsesloven § 10. Representantene får som hovedregel beregnet og utbetalt feriepenger i januar året etter det året de trer ut av Stortinget.

Stortingsrepresentantene får beregnet feriepenger på bakgrunn av reglene i Hovedtariffavtalen i sta-

ten. Satsene er i dag 12 pst. (14,3 pst. for mottakere over 60 år).

Grunnlaget for feriepengeberegningen er godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsesytelse etter loven § 8. Også eventuelle tilleggsgodtgjørelser etter § 4 gir grunnlag for feriepenger, da dette må anses å være en del av arbeidsvederlaget til de representantene som har slike tillegg.

Stortingsrepresentanter som ikke fortsetter på Stortinget etter et valg, men som går inn i regjeringen, får ikke utbetalt feriepenger av Stortinget, jf. § 10 annet ledd.

I § 10 tredje og fjerde ledd omtales innkalte vararepresentanters rett til feriepenger. Innkalte vararepresentanter får utbetalt feriepenger på siste ordinære utbetalingsdag før avbrytelse av Stortingets forhandlinger før sommeren, slik som vanlige lønnsmottakere får etter ferieloven § 11 nr. 1. Feriepengene beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt foregående år, jf. tredje ledd.

Innkalte vararepresentanter som får beholde godtgjørelsen etter at Stortinget har avbrutt forhandlingene før sommeren, i medhold av § 3 fjerde ledd, får ikke beregnet og utbetalt feriepenger, ettersom disse mottar alminnelig stortingsgodtgjørelse i denne perioden. Disse får utbetalt feriepenger først året etter fratredelsen.

Fast møtende vararepresentanter følger i utgangspunktet reglene som gjelder for valgte representanter, som omfattes av ordningen med 1/12 godtgjørelse hver måned. De fast møtende vararepresentantene får altså normalt utbetalt feriepenger i januar året etter fratredelse, på bakgrunn av godtgjørelse utbetalt året før. Men fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom to valg og etter nyttår, men før Stortinget avbryter forhandlingene i juni, får utbetalt feriepenger før sommeren, slik som

innkalte vararepresentanter som ikke får godtgjørelse om sommeren.

I lovforslaget § 10 femte ledd er Stortinget gitt hjemmel for å fastsette nærmere bestemmelser om beregning og utbetaling av feriepenger. Slike regler er ikke gitt.

2.2 Presidentskapets forslag til endringer

Etter gjeldende regler vil en valgt stortingsrepresentant kun få utbetalt feriepenger i januar året etter et valg, mens en fast møtende vararepresentant kan få utbetalt feriepenger i juni dersom vedkommende trer ut av Stortinget i perioden 1. januar til 30. juni. Trer vedkommende ut i perioden 1. juli til 31. desember, utbetales feriepengene i januar året etter. Årsaken til denne forskjellen er at valgte stortingsrepresentanter i utgangspunktet ikke vil tre ut av Stortinget i andre tilfeller enn dersom de trer inn i regjeringen, og da gjelder det egne regler, jf. som nevnt stortingsgodtgjørelsesloven § 10 annet ledd.

Det hender likevel helt unntaksvis at en valgt representant trer ut av Stortinget eller blir innvilget permisjon fra vervet ut valgperioden, uten at vedkommende tiltrer regjeringen. Én årsak til dette har vært at en representant har blitt utnevnt til eller ansatt i en stilling som har medført at vedkommende ikke lenger har vært valgbar som stortingsrepresentant, jf. Grunnloven § 62. Som eksempler kan vises til at Erik Solheim gikk ut av Stortinget 1. april 2000 for å tiltre stilling som spesialrådgiver i Utenriksdepartementet, og Reiulf Steen gikk ut av Stortinget 1. juli 1992 for å tiltre stilling som ambassadør i Chile. Det fremgår av Grunnloven § 62 at «ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet» ikke er valgbar, og da kan de heller ikke inneha slike stillinger og samtidig være representanter.

Det har også helt unntaksvis hendt at stortingsrepresentanter som har fått en betydelig internasjonal stilling eller verv, har blitt innvilget permisjon ut valgperioden, selv om stillingen ikke formelt sett har påvirket representantens valgbarhet.

Presidentskapet mener at en valgt stortingsrepresentant som fratrer Stortinget i løpet av en valgperiode, eller innvilges permisjon ut valgperioden, bør få utbetalt feriepenger etter tilsvarende regler som gjelder for fast møtende vararepresentanter. Det vil si at stortingsrepresentanten skal utbetales feriepenger i juni dersom representanten fratrer eller går ut i slik permisjon mellom 1. januar og 30. juni, og i januar året deretter dersom fraværet starter etter 1. juli. Dette gjelder ikke for stortingsrepresentanter som går inn i regjeringen. De får som nevnt ikke utbetalt feriepenger av Stortinget.

Presidentskapet foreslår også at gjeldende annet ledd i § 10 om feriepenger flyttes til gjeldende

fjerde ledd, og at dette leddet omformuleres noe. Hensikten med bestemmelsen i gjeldende annet ledd er at det ikke skal utbetales feriepenger til stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen. Bestemmelsen viser imidlertid kun til det som reguleres i første ledd. Dette kan skape tvil om det er ulike regler om feriepenger ved overgang til regjeringen for valgte stortingsrepresentanter (første ledd) og for faste og innkalte vararepresentanter (tredje ledd). Presidentskapet foreslår derfor at regelen flyttes til fjerde ledd, og omformuleres noe, slik at det gjøres klart at den gjelder for alle som trer ut av Stortinget og går inn i regjeringen.

3. Innhente opplysninger

3.1 Gjeldende regler om innhenting av opplysninger

Stortingets administrasjon har etter gjeldende regelverk ikke hjemmel til å hente inn opplysninger om stortingsrepresentanter eller tidligere stortingsrepresentanter fra offentlige myndigheter eller andre instanser. Etter den tidligere lov 6. desember 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter § 10 tredje ledd hadde Stortinget hjemmel til å hente inn «nødvendige opplysninger fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, folketrygdens organer samt skatteetaten uten hinder av eventuell taushetsplikt disse måtte være pålagt.» Det følger av Innst. O. nr. 128 (2008–2009) om lov om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter at denne hjemmelen var ønskelig for Stortingets egen kontroll av inntektsforholdene i saker om ventegodtgjørelse etter den tidligere stortingspensjonsloven § 7.

3.2 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet mener at Stortinget også etter gjeldende regelverk bør ha hjemmel til å innhente nødvendige opplysninger fra visse andre organer, uten hinder av eventuell taushetsplikt. Hjemmelen Stortinget hadde i den tidligere stortingspensjonsloven ble ikke videreført i den nye stortingsgodtgjørelsesloven, men ble videreført for Statens pensjonskasse i lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer (stortings- og regjeringspensjonsloven) § 8-4. Statens pensjonskasse har rett til å hente inn opplysninger ved behandling av krav om ytelser, og ved kontroll av løpende eller tidligere ytelser. Presidentskapet viser til at ved søknad om fratredelse og etterlønn er det den tidligere representanten som har plikt til å gi opplysninger om annen inntekt og levere de dokumenter som er nødvendige for at Stortingets presidentskap skal kunne vurdere

om vedkommende har rett til ytelsen. Videre at den som mottar fratredelsytelse og etterlønn, selv plikter å underrette Stortingets administrasjon om forhold som kan føre til at ytelsen skal endres eller falle bort. **Presidentskapet** mener likevel det er behov for å ha en bestemmelse i stortingsgodtgjørelsesloven som gir Stortinget rett til å innhente opplysninger for å kunne kontrollere at utbetaling av ytelser skjer i henhold til reglene i denne loven.

4. Storingsrepresentantenes rett til reisedekning

4.1 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet vil foreslå at Stortinget ber regjeringen om å endre regelverket for skattemessig klassifisering av reiser slik at reiser der stortingsrepresentanter av hensyn til stortingsvervet må bo utenfor hjemmet anses som en yrkesreise, uten avgrensning mot besøksreiser. Det fremmes en egen innstilling med forslag til anmodningsvedtak og forslag til endring i stortingsgodtgjørelsesforskriften, jf. Innst. 335 S (2012–2013).

Gjennomføringen av en slik endring i skatteregelverket innebærer at stortingsgodtgjørelsesloven § 7 må endres.

Endringen medfører ikke endringer i reglene om dekning av kostgodtgjørelse og losji til stortingsrepresentantene som må bo utenfor hjemmet. Hvilke utgifter som her kan dekkes, avhenger av om oppholdet anses som et pendleropphold eller yrkesopphold etter skattereglene, jf. skatteloven § 6-13. Representanter som bor i pendlerbolig under oppholdet vil fortsatt kunne motta kostgodtgjørelse etter samme sats og regler som tidligere.

5. Merknader til de enkelte lovbestemmelsene

Til § 7 første ledd

Endringen i skatteregelverket som er skissert i punkt 4.1 ovenfor, innebærer at alle kostnader til reiser med overnatting kan dekkes som yrkesreiser for stortingsrepresentantene. Stortingsrepresentanten vil derfor ikke lenger ha kostnader til pendlerreiser. Utrykket «pendling» i § 7 tas derfor ut. Reisen mellom storting og hjemsted vil etter dette være en

yrkesreise, men vil ikke alltid være en tjenestereise, slik at «hjemreise» beholdes i ordlyden. Når reisen er en tjenestereise, dekkes den av stortingsgodtgjørelsesloven § 6 og stortingsgodtgjørelsesforskriften § 3. Hjemreiser dekkes av stortingsgodtgjørelsesloven § 7 og stortingsgodtgjørelsesforskriften § 4.

Utgifter til pendling omfatter også merkostnader til kost under opphold i pendlerboligen. Stortinget vil fortsatt dekke slike merkostnader til kost, og ordlyden er derfor justert for dette.

Til § 10

Nåværende annet ledd oppheves, og regelen flyttes til et nytt første punktum i fjerde ledd, se nedenfor. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

Det tas inn et nytt tredje ledd, med en regel som innebærer at valgte stortingsrepresentanter som fratrer Stortinget eller får permisjon ut valgperioden, i de sjeldne tilfellene dette skjer, får beregnet feriepenger etter samme regler som for fast møtende vararepresentanter (det vil si etter første ledd tredje punktum og det nye annet ledd tredje punktum). Det betyr at en valgt stortingsrepresentant som fratrer eller innvilges permisjon ut valgperioden, og der fraværet starter i perioden januar til juni, mottar feriepenger i juni på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i foregående kalenderår. En valgt stortingsrepresentant som fratrer eller går ut i permisjon i perioden juli til desember, mottar feriepenger i januar året etter.

I fjerde ledd tas det inn et nytt første punktum, som presiserer at stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen ikke utbetales feriepenger av Stortinget. Dette er en presisering av gjeldende annet ledd, som gjør det klarere at regelen gjelder også for eventuelle vararepresentanter som trer inn i regjeringen.

Til § 11a

Denne nye bestemmelsen gir Stortinget rett til å innhente nærmere opplysninger fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, pensjonsordninger, folketrygdens organer samt skatteetaten. Den som blir pålagt å gi opplysninger, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse og uten hinder av taushetsplikt. Stortinget kan benytte denne hjemmelen der slike opplysninger er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for fratredelsytelse og etterlønn etter stortingsgodtgjørelsesloven med forskrifter er oppfylt eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder.

6. Presidentskapets tilråding

Presidentskapet viser til merknadene ovenfor og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i stortingsgodtgjørelsesloven (reisedekning, utbetaling av feriepenger og krav om opplysninger)

I

§ 7 første ledd skal lyde:

Stortinget kan gi nærmere regler om dekning av utgifter *til flytting, kost*, hjemreiser og andre særlige utgifter i forbindelse med representantenes fravær fra hjemstedet.

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Feriepenger*

Storingsrepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, utbetales i januar året deretter feriepenger etter satsene fastsatt i Hovedtariffavtalen i staten. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsesyttelse etter § 8 i loven her. Leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. juli og 31. desember.

Innkalte vararepresentanter får siste ordinære utbetalingsdag før avbrytelse av Stortingets forhandlinger i juni, utbetalt feriepenger etter satsene fastsatt i Hovedtariffavtalen i staten. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i foregående kalenderår. Leddet her gjelder tilsvarende for

fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. januar og 30. juni.

For valgte stortingsrepresentanter som trer ut av Stortinget utenom valg eller innvilges permisjon ut valgperioden, gjelder samme regler som for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget.

Feriepenger utbetales ikke til stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen. Feriepenger utbetales heller ikke til innkalte vararepresentanter som etter beslutning av Stortingets presidentskap beholder godtgjørelsen i perioden etter at Stortinget har avsluttet forhandlingene i juni. Disse får beregnet feriepenger etter første ledd, med utbetaling i januar året etter fratredelse som vararepresentant.

Stortinget kan gi nærmere bestemmelser om beregning og utbetaling av feriepenger.

Ny § 11 a skal lyde:

§ 11 a *Innhenting av opplysninger*

Stortingets administrasjon har rett til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for fratredelsesyttelse og etterlønn etter denne loven med forskrifter er oppfylt eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder. Opplysninger kan innhentes fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, pensjonsordninger, folketrygdens organer samt skatte-taten.

Den som blir pålagt å gi opplysninger, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse og uten hinder av taushetsplikt.

II

Loven trer i kraft 1. oktober 2013.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 23. mai 2013

Dag Terje Andersen

Øyvind Korsberg

Per-Kristian Foss

Marit Nybakk

Akhtar Chaudhry

Laila Dāvøy